

ΘΡΑΣΥΒΟΥΛΟΣ

Σύντομο βιογραφικό σημείωμα

Ο Θρασύβουλος (;;; - 388 π.Χ.), ήταν Αθηναίος στρατηγός και ηγέτης της δημοκρατικής παράταξης. Το 411 π.Χ., όταν έλαβε χώρα πραξικόπημα των ολιγαρχικών στην Αθήνα, εξελέγη στη Σάμο στρατηγός, λαμβάνοντας την αρχηγία του αντιστασιακού κινήματος των δημοκρατικών. Από τη θέση αυτή, ανακάλεσε τον αμφιλεγόμενο πολιτικό Αλκιβιάδη από την εξορία, με τον οποίο συνεργάστηκε στενά κατά τη διάρκεια των επόμενων ετών. Το 411 και το 410 π.Χ., ο Θρασύβουλος και οι συνεργάτες του πέτυχαν μια σειρά από σημαντικές νίκες σε θαλάσσιες μάχες. Μετά την ήττα της Αθήνας στον Πελοποννησιακό Πόλεμο, ο Θρασύβουλος ηγήθηκε της δημοκρατικής αντίστασης ενάντια στη νέα ολιγαρχική κυβέρνηση, γνωστή ως οι Τριάκοντα Τύραννοι, την οποία οι νικητές του πολέμου, Σπαρτιάτες, είχαν επιβάλει στην Αθήνα. Το 404 π.Χ., οδήγησε μια μικρή δύναμη εξόριστων, εισέβαλε στην Αττική και, μετά από μερικές μάχες, νίκησε αρχικά τη σπαρτιατική φρουρά και κατόπιν τις ολιγαρχικές δυνάμεις. Ως ηγέτης της αναγεννημένης δημοκρατίας τον 4ο αιώνα π.Χ., ο Θρασύβουλος προώθησε μια πολιτική αντίστασης στη Σπάρτη και προσπάθησε να οδηγήσει την Αθηναϊκή Ηγεμονία σε ανάκαμψη. Σκοτώθηκε το 388 π.Χ., ενώ είχε τεθεί επικεφαλής μιας αθηναϊκής ναυτικής μοίρας κατά τη διάρκεια του Κορινθιακού Πολέμου.

Εκτενές βιογραφικό σημείωμα

Πρώιμη καριέρα

Ελάχιστα πράγματα είναι γνωστά για την καταγωγή και την παιδική ηλικία του Θρασύβουλου. Το όνομα του πατέρα του ήταν Λύκος και καταγόταν από το Δήμο Στειρίας (το σημερινό Πόρτο Ράφτη). Γεννήθηκε πιθανώς κάπου ανάμεσα στο 455 και 441 π.Χ., αν και μια ημερομηνία κοντά στα τέλη της δεκαετίας του 430 π.Χ. δεν μπορεί να αποκλειστεί. Παντρεύτηκε και απέκτησε δύο παιδιά. Διάφορα στοιχεία υποδεικνύουν πως καταγόταν από πλούσια οικογένεια. Ανέλαβε το αξίωμα του τριηράρχου, το οποίο απαιτούσε μεγάλες προσωπικές δαπάνες, ενώ κάποια στιγμή ο γιος του στάθηκε ικανός να πληρώσει ένα βαρύ πρόστιμο 10 ταλάντων.

Μέχρι το 411 π.Χ., ο Θρασύβουλος είχε ήδη καταξιωθεί σε κάποιο βαθμό ως πολιτικός. Δεν αναφέρεται σε καμία πηγή πριν από την ημερομηνία αυτή, συνεπώς είναι αδύνατον να συνθέσουμε μια εικόνα για τις δραστηριότητές του.

Ως πολιτικός, συνηγορούσε υπέρ του αθηναϊκού ιμπεριαλισμού και επεκτατισμού, ήταν δε μεγάλος υποστηρικτής της δημοκρατίας του Περικλή. Δεν φαίνεται να ήταν προικισμένος ομιλητής, ωστόσο ο Πλούταρχος αναφέρει πως είχε «τη δυνατότερη φωνή από όλους τους Αθηναίους». Κατά την περίοδο που πρωτοστατούσε στα πολιτικά πράγματα φαίνεται πως ακολούθησε φιλολαϊκή πολιτική.

Το πραξικόπημα του 411 π.Χ.

Το 413 π.Χ., ένα ογκωδέστατο αθηναϊκό εκστρατευτικό σώμα εκμηδενίστηκε στη Σικελία. Την επομένη της ήττας αυτής, η Αθήνα βρέθηκε να αντιμετωπίζει μια κρίση καινοφανούς σοβαρότητας. Διάφορες πόλεις που άνηκαν στην Αθηναϊκή

Ηγεμονία στο Αιγαίο ξεκίνησαν να επαναστατούν, με το στόλο των Πελοποννησίων να σπεύδει να τους βοηθήσει. Σε μια προσπάθεια να περιοριστεί η ζημιά, η Αθήνα επένδυσε τα εφεδρικά της χρήματα στην αναδημιουργία του στόλου της και έστειλε εκείνα που της απέμεναν στη Σάμο για να δημιουργήσουν εκεί ναυτική βάση.

Στην ατμόσφαιρα αυτή της γενικής κρίσης, Αθηναίοι αριστοκράτες που επιθυμούσαν από καιρό να ρίξουν τη δημοκρατία, ξεκίνησαν να δρουν ανοιχτά με στόχο την αλλαγή της διακυβέρνησης, και συνωμότησαν να μετατρέψουν το πολίτευμα σε ολιγαρχία. Στα σχέδιά τους περιλαμβανόταν και η ανάκληση του Αλκιβιάδη, τον οποίο είχε εξορίσει η δημοκρατική κυβέρνηση. Αυτοί οι ολιγαρχικοί ξεκίνησαν να φέρνουν σε πέρας το σχέδιό τους από τη Σάμο, όπου ενθάρρυναν μια ομάδα ολιγαρχικών κατοίκων να πραγματοποιήσουν παρόμοια στάση.

Υπάρχει διχογνωμία ανάμεσα στους σύγχρονους ιστορικούς σχετικά με το ρόλο του Θρασύβουλου στη συγκεκριμένη υπόθεση. Ο Ντόναλντ Κάγκαν υποστήριξε πως ο πολιτικός ήταν ανάμεσα στους πρωτεργάτες αυτής της συνωμοσίας επιθυμώντας να υποστηρίξει μια μετριοπαθή ολιγαρχία, μα στην πορεία άλλαξε γνώμη εξαιτίας των ακραίων πράξεων των συντρόφων του. Ο Ρ. Τζ. Μπακ, από την άλλη, θεωρεί πως κατά πάσα πιθανότητα ο Θρασύβουλος ουδέποτε συμμετείχε στη στάση, ίσως και γιατί απουσίαζε από τη Σάμο την εποχή της έναρξής της.

Μετά την επιστροφή τους στην Αθήνα, οι συνωμότες πέτυχαν την κατάλυση του δημοκρατικού πολιτεύματος, εγκαθιστώντας ολιγαρχία 400 προσώπων. Στη Σάμο, ωστόσο, η στάση δεν είχε την ίδιο αποτέλεσμα. Οι Σαμιώτες δημοκρατικοί έμαθαν για τη συνωμοσία και ενημέρωσαν τέσσερις επιφανείς Αθηναίους, τους στρατηγούς Λέοντα και Διομέδοντα, το Θρασύβουλο και το Θράσυλλο, που εκείνη την εποχή ήταν οπλίτης. Με την

υποστήριξη των ανδρών αυτών και των Αθηναίων στρατιωτών γενικότερα, οι δημοκρατικοί στο νησί κατάφεραν να νικήσουν τους συνομώτες όταν προσπάθησαν να καταλάβουν την εξουσία.

Ένα πλοίο αναχώρησε για την Αθήνα για να ενημερώσει τους πολίτες για την επιτυχία αυτή κατά των ολιγαρχικών. Μόλις έφτασε, ωστόσο, το πλήρωμα συνελήφθη, καθώς τα νέα της νίκης των δημοκρατικών δεν ήταν ευπρόσδεκτα από τη νέα ολιγαρχική κυβέρνηση. Μαθαίνοντας το γεγονός, ο στρατός της Σάμου καθαίρεσε τους στρατηγούς του και εξέλεξε νέους, που θεωρούνταν περισσότερο αποφασιστικοί στις πράξεις τους για την προάσπιση της δημοκρατίας, με το Θρασύβουλο και το Θράσυλλο ανάμεσά τους. Οι στρατιώτες, υποστηρίζοντας πως δεν επαναστάτησαν κατά της πόλης, αλλά πως η πόλη επαναστάτησε εναντίον τους, αποφάσισε να υπερασπιστεί τη δημοκρατία, ενώ παράλληλα θα συνέχιζε τον πόλεμο ενάντια στη Σπάρτη.

Μια από τις πρώτες κινήσεις του Θρασύβουλου από τη θέση του στρατηγού ήταν να φέρει στην επιφάνεια το θέμα της ανάκλησης του Αλκιβιάδη, κάτι που υποστήριζε και πριν συμβούν τα γεγονότα αυτά. Αφού έπεισε τους ναύτες του για τη σκοπιμότητα του σχεδίου του, απέπλευσε για να βρει τον Αλκιβιάδη και επέστρεψε μαζί του στη Σάμο. Στόχος αυτής της πολιτικής ήταν να αποσπάσει την εὐνοια των Περσών από τους Σπαρτιάτες, καθώς πιστευόταν πως ο Αλκιβιάδης είχε μεγάλη επιρροή στον Τισσαφέρνη. Ο Αλκιβιάδης επίσης εκλέχτηκε στρατηγός στο πλευρό του Θρασύβουλου και άλλων. Λίγο καιρό μετά, αφού συντελέστηκε και επανάσταση στην Εύβοια, η κυβέρνηση των 400 στην Αθήνα ανατράπηκε και αντικαταστάθηκε από μια ευρύτερη ολιγαρχία, που με τη σειρά της έδωσε τη θέση της στη δημοκρατία.

Ως ναύαρχος

Κατά τους μήνες που ακολούθησαν τα γεγονότα αυτά, ο Θρασύβουλος ηγήθηκε του αθηναϊκού στόλου σε πολλαπλές σημαντικές ναυμαχίες. Στη Ναυμαχία στο Κυνός Σήμα, οδήγησε μια πτέρυγα του στόλου και απέτρεψε αθηναϊκή ήττα απλώνοντας έτσι τα άκρα του σχηματισμού τους ώστε να καταστήσει αδύνατη την περικύκλωση. Η μάχη ολοκληρώθηκε με νίκη των Αθηναίων. Λίγο αργότερα, έξω από την Αβυδο, οι Αθηναίοι νίκησαν πάλι τους Σπαρτιάτες χάρη και στην έγκαιρη επέμβαση του Αλκιβιάδη, ο οποίος κατέφθασε με 18 ακόμη πλοία.

Ο Θρασύβουλος ήταν και πάλι διοικητής ενός τμήματος του αθηναϊκού στόλου στη Ναυμαχία της Κυζίκου, μια εκπληκτική αθηναϊκή νίκη. Στη μάχη αυτή, οι Αθηναίοι τράβηξαν έξω το σπαρτιατικό στόλο για να κυνηγήσει μια μικρή ομάδα πλοίων της οποίας ηγούταν ο Αλκιβιάδης. Όταν οι Σπαρτιάτες βρίσκονταν πλέον σε μια καλή απόσταση από την ξηρά, δυο άλλες ομάδες πλοίων, υπό τις διαταγές του Θρασύβουλου και του Θηραμένη, εμφανίστηκαν στα νώτα τους για να αποκόψουν την υποχώρησή τους. Οι Σπαρτιάτες αναγκάστηκαν να καταφύγουν σε μια κοντινή παραλία, όπου ο Αλκιβιάδης αποβίβασε τους άνδρες του σε μια προσπάθεια να καταλάβει τα εχθρικά πλοία. Οι Σπαρτιάτες ωστόσο, με τη βοήθεια περσικών στρατευμάτων, ξεκίνησαν να απωθούν τη δύναμη αυτή προς τη θάλασσα. Βλέποντας την εξέλιξη αυτή, ο Θρασυβουλος αποβίβασε και τις δικές του δυνάμεις για να αίρει την πίεση από τον Αλκιβιάδη, και παράλληλα διέταξε το Θηραμένη να ενώσει τις δυνάμεις του με Αθηναίους πεζικαρίους που βρίσκονταν στην περιοχή και να έρθουν όλοι μαζί να βοηθήσουν τους ναύτες στην παραλία. Σπαρτιάτες και Πέρσες, καταβεβλημένοι από την άφιξη δυνάμεων από όλες τις κατευθύνσεις, ηττήθηκαν και εκδιώχτηκαν, ενώ οι Αθηναίοι κατέλαβαν όλα τα σπαρτιατικά πλοία που δεν καταστράφηκαν.

Το 409 και 408 π.Χ., ο Θρασύβουλος παρέμεινε επικεφαλής του στόλου, αν και οι πράξεις του δεν έχουν καταγραφεί σαφώς. Φαίνεται πως πέρασε αρκετό από τον καιρό του σε εκστρατεία στη Θράκη, ανακτώντας πόλεις για την Αθηναϊκή Ηγεμονία και αποκαθιστώντας τις εισροές φόρων από την περιοχή. Το 407 π.Χ. τέθηκε επικεφαλής ενός στόλου που πολιορκήσε τη Φώκαια, πόλη της Μικράς Ασίας. Ωστόσο, αυτή η πολιορκία έπρεπε να λυθεί αφού οι Σπαρτιάτες υπό το Λύσανδρο νίκησαν το κυρίως τμήμα του αθηναϊκού στόλου στο Νότιον. Αυτή η ήττα οδήγησε στην πτώση και στην εξορία του Αλκιβιάδη. Ο Θρασύβουλος είτε απομακρύνθηκε από το αξίωμα του επί τόπου από τον Αλκιβιάδη είτε δεν επανεξελέγη μόλις έλαβε τέλος η θητεία του. Όπως και να έχει έμεινε εκτός μαχών μέχρι το τέλος του πολέμου.

Ο Θρασύβουλος επέστρεψε στη δράση ωστόσο, στη Ναυμαχία των Αργινουσών το 406 π.Χ. Ορίστηκε τριήραχος του αθηναϊκού βοηθητικού στόλου που εστάλη να υποστηρίξει το ναύαρχο Κόνωνα, που είχε αποκλειστεί στη Μυτιλήνη. Η μάχη αυτή είχε θετικό αποτέλεσμα για τους Αθηναίους. Ακολουθώντας, οι ναύαρχοι πήραν την πλειονότητα των πλοίων για να επιτεθούν στους Πελοποννήσιους που απειλούσαν τον Κόνωνα, αφήνοντας πίσω τον Θρασύβουλο και το συνεργάτη του, Θηραμένη, να μαζέψουν τους επιζώντες. Η επιχείρηση αυτή εμποδίστηκε, ωστόσο, από μια ξαφνική καταιγίδα που παρέσυρε τα διασωστικά στην ξηρά, με αποτέλεσμα ένας τεράστιος αριθμός Αθηναίων - οι εκτιμήσεις αναφέρουν έναν αριθμό ανάμεσα στους 1.000 και 5.000 - βρήκαν το θάνατο από πνιγμό. Έτσι ξέσπασε ένα από τα μεγαλύτερα πολεμικά σκάνδαλα της αθηναϊκής ιστορίας, με το Θηραμένη και τους άλλους στρατηγούς να συγκρούονται σχετικά με το ποιος ήταν κύριος υπεύθυνος. Ο Θρασύβουλος για άγνωστους λόγους, ενεπλάκη ελάχιστα στις διαμάχες αυτές.

Τριάκοντα τύραννοι

Το 404 π.Χ., μετά την ήττα τους στη Ναυμαχία στους Αιγός Ποταμούς, οι Αθηναίοι αναγκάστηκαν να παραδοθούν, βάζοντας τέλος στον Πελοποννησιακό Πόλεμο. Λίγο αργότερα, ο Σπαρτιάτης ναύαρχος Λύσανδρος εγκατέστησε στην πόλη μια ολιγαρχική κυβέρνηση, που έμεινε γνωστή στην ιστορία ως οι Τριάκοντα Τύραννοι. Η κυβέρνηση αυτή εκτέλεσε έναν αριθμό πολιτών και αφαίρεσε από την πλειονότητα των πολιτών σημαντικά δικαιώματά τους, φτάνοντας σε τόσο ακραίο σημείο ώστε να εκτελέσει κι ένα από τα δικά της μέλη, τον μετριοπαθή ολιγαρχικό Θηραμένη. Φοβούμενοι για τη ζωή τους, πολλοί πολίτες το έσκασαν από την πόλη με κατεύθυνση τη Θήβα.

Ο Θρασύβουλος ήταν ανάμεσα στους πρώτους που εναντιώθηκαν στην ολιγαρχία και είχε εξοριστεί στη Θήβα λίγο καιρό μετά την άνοδό της στην εξουσία. Εκεί τον υποδέχτηκε θερμά και τον υποστήριξε ο Θηβαίος ηγέτης Ισμηνίας και οι οπαδοί του, που τον βοήθησαν να προετοιμάσει την επιστροφή του στην Αθήνα. Το 403 π.Χ., οδήγησε μια ομάδα 70 εξορίστων με την οποία κατέλαβε τη Φυλή, μια οχυρή περιοχή στα σύνορα της Αττικής με τη Βοιωτία. Μια καταιγίδα εμπόδισε τις δυνάμεις των Τριάκοντα να τον απομακρύνουν άμεσα, με αποτέλεσμα πολυάριθμοι εξόριστοι να προλάβουν να φτάσουν στο πλευρό του. Όταν η σπαρτιατική φρουρά της Αθήνας, υποστηριζόμενη από αθηναϊκό ιππικό, εστάλη εναντίον του, ο Θρασύβουλος οδήγησε τους άνδρες του, που πλέον έφταναν τους 700, σε μια αιφνιδιαστική επιδρομή το ξημέρωμα στο στρατόπεδο του εχθρού, θανατώνοντας 120 Σπαρτιάτες και αναγκάζοντας τους υπόλοιπους να το βάλουν στα πόδια.

Πέντε ημέρες μετά, ο Θρασύβουλος οδήγησε την ομάδα του - η οποία ήταν πλέον αρκετά μεγάλη σε αριθμό ώστε να αφήσει 200 στη Φυλή και να πάρει 1.000 μαζί του - στον Πειραιά, το λιμάνι

των Αθηνών. Εκεί, οχυρώθηκε στη Μουνιχία, ένα λόφο από όπου μπορούσε να επιβλέπει όλο το λιμάνι, και περίμενε την επίθεση των ολιγαρχικών. Οι δυνάμεις των Τριάκοντα, με τη συνδρομή των Σπαρτιατών, προέλασαν στον Πειραιά για να τον αντιμετωπίσουν. Ο Θρασύβουλος και οι άνδρες του ήταν κατά πολύ λιγότεροι αριθμητικά (5 προς 1), αλλά είχαν εγκατασταθεί σε καλύτερη θέση και ίσως επωφελήθηκαν κι από τη σύγχυση ανάμεσα στις γραμμές των ολιγαρχικών. Κατά τη διάρκεια της μάχης, οι εξόριστοι έτρεψαν σε φυγή τους αντιπάλους τους, ενώ θανάτωσαν και τον Κριτία, άτυπο αλλά ουσιαστικό αρχηγό των Τριάκοντα.

Μετά τη νίκη αυτοί, οι υπόλοιποι από τους Τριάκοντα έφυγαν από την πόλη κατευθυνόμενοι στην Ελευσίνα, ενώ οι ολιγαρχικοί μέσα στην πόλη άρχισαν να μάχονται μεταξύ τους. Νέοι αρχηγοί εξελέγησαν, αλλά δεν κατάφεραν τίποτε ενάντια στο Θρασύβουλο. Συνεπώς στράφηκαν στη Σπάρτη για βοήθεια. Από τη Σπάρτη ωστόσο, δεν κατεύθασε ο Λύσανδρος, αλλά ο συντηρητικότερος Πausanίας. Οι δυνάμεις του τελευταίου νίκησαν τους άνδρες του Θρασύβουλου, αλλά μονάχα μετά από μεγάλη προσπάθεια. Μη θέλοντας να πιέσει καταστάσεις, ο Πausanίας κανόνισε μια συμφωνία ανάμεσα στις δύο μαχόμενες παρατάξεις. Η δημοκρατία αποκαταστάθηκε, ενώ οι ολιγαρχικοί που το επιθυμούσαν μπόρεσαν να φύγουν με ασφάλεια για την Ελευσίνα. Όντας πλέον σε θέση εξουσίας, ο Θρασύβουλος πέρασε ένα νόμο που παραχωρούσε συγχώρεση σε όλους, εκτός από ελάχιστους από τους ολιγαρχικούς, αποτρέποντας μια αιματηρή εκδίκηση εκ μέρους των δημοκρατικών. Για τις πράξεις του, ο Θρασύβουλος στεφανώθηκε με ένα στεφάνι ελιάς από τους συμπατριώτες του.

Αξίζει να σημειωθεί πως στις ημέρες μας, σε ανάμνηση των γεγονότων αυτών υπάρχει ένας ποδοσφαιρικός σύλλογος που φέρει το όνομά του, έχοντας την έδρα του στη Φυλή.

Κατοπινή πορεία

Στα πλαίσια της αναγεννημένης δημοκρατίας του 403 π.Χ., ο Θρασύβουλος εξελίχθηκε σε μείζονα και επιφανή ηγέτη, αν και σύντομα υποσκελίστηκε ως κεφαλή του κράτους από τον Αρχίνο. Ο Θρασύβουλος φαίνεται να προώθησε μια ριζοσπαστική δημοκρατική πολιτική την οποία δεν ήταν έτοιμος να αποδεχτεί ο λαός. Τους πρότεινε να επαναφέρουν την πληρωμή προκειμένου να ασκήσει κάποιος πολιτική θητεία, και προσπάθησε να δώσει το δικαίωμα του Αθηναίου Πολίτη στους μετοίκους και τους ξένους που πολέμησαν στο πλευρό του κατά των Τυράννων. Αρχικά ήταν πολύ προσεκτικός ώστε να μην προσβάλλει τη Σπάρτη, αλλά, όταν κατά την αρχή του Κορινθιακού Πολέμου, η Αθήνα απέκτησε πρόσβαση στην περσική βοήθεια, εξελίχθηκε σε υπέρμαχο της επιθετικής πολιτικής, κερδίζοντας καταπώς φαίνεται και πάλι πρωταγωνιστικό ρόλο στην αθηναϊκή πολιτική σκηνή. Ξεκίνησε την ανοικοδόμηση των Μακρών Τειχών, τα οποία είχαν καταστραφεί με τη λήξη του Πελοποννησιακού Πολέμου, και ηγήθηκε των Αθηναίων στην Νεμέα και την Κορώνεια. Αυτές οι δύο του ήττες ωστόσο, τραυμάτισαν το πολιτικό του κύρος, και έτσι παραμερίστηκε από τον Κόνωνα, του οποίου η νίκη στην Κνίδα γκρέμισε τα όνειρα της Σπάρτης για μια υπερπόντια αυτοκρατορία.

Ο Θρασύβουλος έπαιξε περιορισμένο ρόλο τα επόμενα χρόνια στην πολιτική σκηνή, καθώς ο Κόνων οδήγησε τον αθηναϊκό στόλο σε μια σειρά από νίκες. Εντούτοις, το 392 π.Χ. ο τελευταίος φυλακίστηκε από τον Πέρση σατράπη Τιρίβαζο, ενώ βρισκόταν σε μια διάσκεψη για ειρήνη στις Σάρδεις. Αν και απελευθερώθηκε, πέθανε στην Κύπρο, χωρίς να επιστρέψει ποτέ στην Αθήνα. Ο Θρασύβουλος, οδηγώντας τη φατρία που ήταν αντίθετη στη σύναψη ειρήνης, κέρδισε και πάλι πρωταγωνιστικό ρόλο. Το 389 π.Χ., οδήγησε έναν στόλο από τριήρεις που εστάλησαν να μαζέψουν φόρους από διάφορες παράκτιες πόλεις

του Αιγαίου, καθώς και για να υποστηρίξει τη Ρόδο, όπου η δημοκρατική παράταξη κινδύνευε εξαιτίας των Σπαρτιατών. Με την εκστρατεία αυτή, ο Θρασύβουλος ξαναέθεσε τα θεμέλια για τη δημιουργία μιας αθηναϊκής αυτοκρατορίας στα πρότυπα εκείνης του 5ου αιώνα π.Χ. Κατέλαβε το Βυζάντιο, επέβαλε διόδια στα πλοία που ήθελαν να διαπλεύσουν τον Ελλήσποντο, και μάζεψε φόρους υποτελείας από πολλά νησιά του Αιγαίου Πελάγους. Το 388 π.Χ., καθώς οδηγούσε το στόλο του νότια, οι στρατιώτες του λεηλάτησαν τα χωράφια της Ασπένδου. Ως αντίποινα, οι κάτοικοι επιτέθηκαν νύχτα στο αθηναϊκό στρατόπεδο. Ο Θρασύβουλος βρήκε το θάνατο στη σκηνή του.

Ό,τι είχε κερδίσει ο Θρασύβουλος με την εκστρατεία του, σύντομα χάθηκε εξαιτίας της περσικής παρέμβασης. Αναστατωμένοι από την επανεμφάνιση μιας δύναμης που θύμιζε την αυτοκρατορία που τους έδιωξε κάποτε από το Αιγαίο, οι Πέρσες υποστήριξαν και πάλι τη Σπάρτη, στέλνοντας δε ένα στόλο στον Ελλήσποντο απειλώντας τον εφοδιασμό των Αθηνών με σιτηρά. Μια νέα ειρήνη υπογράφηκε στα γρήγορα, με τους ίδιους όρους που οι Αθηναίοι είχαν απορρίψει το 392 π.Χ. Οι εκστρατείες του Θρασύβουλου, αν και ανέστησαν με εντυπωσιακό τρόπο την αθηναϊκή επιρροή, είχαν βραχύβιο αποτέλεσμα, εφόσον κινητοποίησαν τους Πέρσες κατά των Αθηναίων, ώστε να εγκαταλείψουν ό,τι είχαν κερδίσει.

Κριτική

Ο Θρασύβουλος χαίρει ευρείας αναγνώρισης ως επιτυχημένος στρατιωτικός. Οι πλειονότητα των σημαντικότερων αρχαίων ιστοριογράφων απέδωσαν στον Αλκιβιάδη τα εύσημα για τις μεγάλες νίκες του 411 π.Χ., αλλά ορισμένοι, όπως ο Κορνήλιος Νέπος, υπογράμμισαν το σημαντικό ρόλο που έπαιξε ο Θρασύβουλος σε αυτές. Σύγχρονοι ιστορικοί, έχουν την τάση να συμφωνούν με την άποψη αυτή, τονίζοντας τη συμβολή του

Θρασύβουλου στον καθορισμό της αθηναϊκής στρατηγικής στις περιπτώσεις αυτές, και ειδικά την αποφασιστικότητα που επέδειξε στην Κύζικο, όταν έσωσε τους άνδρες του Αλκιβιάδη από την ήττα, μετατρέποντας μια πιθανή αθηναϊκή ήττα σε εκπληκτική νίκη.

Κατά τη διάρκεια της καριέρας του, ο Θρασύβουλος υπερασπίστηκε τη δημοκρατία στην Αθήνα από τους εχθρούς της. Αποτέλεσε έναν από τους λίγους επιφανείς Αθηναίους πολίτες τον οποίο οι Σαμιώτες εμπιστεύτηκαν να υπερασπιστεί τη δική τους δημοκρατία, και τον οποίο ο στόλος κάλεσε να τους οδηγήσει κατά τη διάρκεια δύσκολων καιρών, όταν έπρεπε να νικηθούν οι 400. Αργότερα, πολεμώντας τους Τριάκοντα, ο Θρασύβουλος ρίσκαρε τη ζωή του όταν ελάχιστοι άλλοι θα το έκαναν, και ήταν οι δικές του πράξεις που συνέβαλαν στη γρήγορη επαναφορά της δημοκρατίας. Όπως αναφέρει ο Κορνήλιος Νέπος:

Αυτή η ευγενική πράξη, τότε, ανήκει αποκλειστικά στο Θρασύβουλο. Επειδή όταν οι Τριάκοντα Τύραννοι, τους οποίους διόρισαν οι Λακεδαιμόνιοι, καταπίεζαν την Αθήνα σε μια κατάσταση δουλείας, και που εν μέρει έδωζαν από τη χώρα τους, κι εν μέρει θανάτωσαν, μεγάλο αριθμό πολιτών των οποίων την τύχη είχαν λυπηθεί κατά τη διάρκεια του πολέμου, και είχαν μοιραστεί μεταξύ τους την περιουσία τους που είχε κατασχεθεί, δεν ήταν απλά ο πρώτος, αλλά και ο μοναδικός άνδρας που από την αρχή τους κήρυξε τον πόλεμο.

Έτσι ο Θρασύβουλος κέρδισε φήμη για τον πατριωτισμό και την αφοσίωσή του στη δημοκρατία. Ωστόσο, έχει δεχτεί και κριτική από σύγχρονους μελετητές, επειδή απέτυχε να αναγνωρίσει ότι η Αθήνα του 4ου αιώνα δεν μπορούσε να συνεχίσει την ιμπεριαλιστική της πολιτική. Ο Ρ. Τζ. Μπακ είναι της άποψης ότι ο Θρασύβουλος, ο οποίος ενηλικιώθηκε κατά τις μεθυστικές ημέρες όπου η δημοκρατία και η ναυτοκρατία γνώριζαν τη μεγαλύτερη ακμή τους υπό τον Περικλή, ποτέ δεν αποδέχτηκε πως οι φρικτές απώλειες των Αθηνών εξαιτίας του

Πελοποννησιακού Πολέμου θα καθιστούσαν αδύνατη την επιστροφή των ένδοξων ημερών.

Ο Θρασύβουλος ήταν αναμφισβήτητα ικανός στρατηγός, με ιδιαίτερες επιτυχίες στο ναυτικό τομέα, και ικανός ομιλητής, αλλά συχνά επισκιαζόταν ή παραμεριζόταν από πιο χαρισματικούς ηγέτες ή από στρατιωτικούς που πέτυχαν θεαματικότερες νίκες. Κατά τη διάρκεια των δύο δεκαετιών όπου πρωταγωνίστησε, είτε με είτε χωρίς εξουσία στα χέρια του, ο Θρασύβουλος παρέμεινε σταθερός υπερασπιστής της παραδοσιακής δημοκρατίας, και πέθανε αγωνιζόμενος για το ίδιο ιδεώδες το οποίο προάσπισε όταν εμφανίστηκε στην πολιτική σκηνή το 411.

Η επιχείρηση της Φυλής

Βιβλιογραφία - Δικτυογραφία

<http://thesis.ekt.gr/thesisBookReader/id/0791#page/1/mode/2up>

(ΚΑΡΑΜΟΥΤΣΟΥ-ΤΕΖΑ, ΣΟΦΙΑ, Διδακτορική διατριβή)

<http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%98%CF%81%CE%B1%CF%83%CF%8D%CE%B2%CE%BF%CF%85%CE%BB%CE%BF%CF%82>

http://www.google.gr/search?q=%CE%B9%CF%83%CF%84%CE%BF%CF%81%CE%B9%CE%BA%CE%BF%CE%AF+%CF%87%CE%AC%CF%81%CF%84%CE%B5%CF%82+%CE%BC%CE%B1%CF%87%CE%B5%CF%82&hl=el&client=firefox-a&hs=s0S&rls=org.mozilla:el:official&prmd=imvns&source=lnms&tbn=isch&ei=C_8YT_f4LpGwhAfdqHODA&sa=X&oi=mode_link&ct=mode&cd=2&ved=0CA4Q_AUoAQ&biw=1920&bih=949